

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 2/1978-79 med anledning av ltm Jan-Erik Lindfors' m.fl.hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om åtgärder för att förbättra och säkra tillgången på främst gädda och abborre.

Landstinget har inbegärt lag- och ekonomiutskottets utlåtande över ovan nämnda frågan. Med anledning härav får utskottet, som i ärendet hört lektorn Leif Rosenlöf, fiskeriintendenten Carl Storå och fiskeriinstruktören Börje Moliis, värdsamt anföra följande.

Utskottet har konstaterat, att den av motionärerna påpekade minskningen av de åländska fjällfiskstammarna, åtminstone när det gäller gädda, är riktig så tillvida, att gäddan idag inte alls i samma utsträckning som tidigare kan fångas på de traditionella fångstplatserna. Helt klarlagt är det dock inte om detta beror på en minskning av populationen eller möjligen på nya vanor hos fisken, beroende på t.ex. ändrade miljöbetingelser. Men eftersom motionärernas förklaring, d.v.s. den att fiskstammen av någon orsak kraftigt minskat, är den, som ligger närmast till hands, anser utskottet den nu aktualiserade frågan vara synnerligen angelägen.

Tillfredsställande nog har utskottet kunnat konstatera att landskapsstyrelsen redan uppmärksammat frågan och vidtagit betydande mått och steg för att utreda vad som egentligen hänt i de åländska vattnen. Också en del snabbverkande åtgärder för förbättrande av fiskstammarna har planerats och delvis vidtagits.

Sålunda har under det senaste året insamlats gäddrom från olika håll på Åland. Denna rom kommer enligt planerna att underkastas omfattande undersökningar beträffande bl.a. livsduglighet (kläckningsprocent) och eventuellt gifthinnehåll. Även ålderstrukturen hos de romlämnande fiskarna kommer att kartläggas i samband med denna undersökning, som är planerad att fortgå en längre tid, genom att nya romprover år efter år tas på samma platser som tidigare, från ytterskärgården till innerskärgården.

Vidare har landskapsstyrelsen redan vidtagit åtgärder för att från och med våren 1979 uppföda s.k.försträckta gäddyngel. Detta sker i speciella dammar bestående av konstgjort översvämmade strandängar.

Fördelen med denna metod är att ynglen i skyddad miljö kan utvecklas till mer livsduglig storlek och sålunda inte är lika sårbara vid utplanteringen som konventionellt utplanterade yngel. Härigenom kan ynglens överlevnadsprocent väsentligt förbättras.

Eftersom undersökningar av det efterlysta slaget till vissa delar ställer sig mycket dyra och de för att ge tillförlitliga resultat bör omfatta stora områden, anser dock utskottet det vara bäst att undersökningarna även framgent delvis utförs i samråd eller gemensamt med forskarlag från riket och Sverige. Härigenom torde även goda förutsättningar skapas för att senare inlemma Åland i det stora samarbete, som är att vänta vid undersökningar av vattenmiljön i Östersjön så snart den s.k. östersjökonventionen trätt i kraft. Med detta menar utskottet att rekommendabla åtgärder i den aktuella frågan bör dimensioneras så att de rymms inom redan existerande personella och ekonomiska ramar.

Utskottet anser dock att mycket i denna fråga borde kunna uträttas på frivillig väg, d.v.s. med hjälp av insatser från fiskelagen och de enskilda fiskevattenägarna, om blott landskapsstyrelsen genom sina tjänstemän sprider tillräcklig upplysning om och uppmuntrar till lämpliga fiskevårdande åtgärder.

Sålunda borde landskapsstyrelsen utöka upplysningsverksamheten beträffande t.ex. betydelsen av vård och förbättring av fiskarnas lekplatser och vandringsvägarna till dem samt även uppmuntra vattenägarna att tidvis frivilligt freda fiskarna under deras lektider. Sådana åtgärder, för vilka direkt ekonomiskt stöd redan i vissa fall kan erhållas från landskapet, bör även kunna premieras på annat lämpligt sätt, om detta anses nödvändigt som stimulans till vidtagande av de efterlysta åtgärderna.

Hänvisande till det ovensagda får utskottet värdsamt föreslå

att Landstinget, med förkastande av motionens kläm, måtte hemställa hos landskapsstyrelsen att de i motionen aktualiserade frågorna även framgent måtte ges största möjliga uppmärksamhet och att landskapsstyrelsen måtte utöka sin upplysningsverksamhet på fältet beträffande lämpliga fiskevårdande åtgärder, som kan vidtas på frivillig väg inom ramen för de existerande fiskelagens verksamhet eller av enskilda vattenägare.

Mariehamn den 8 januari 1978.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Rolf Carlson
ordförande

Folke Husell
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Carlson, ledamöterna Eklund och Lundberg samt ersättaren Söderström.